ҚАРШИ ТУМАНЛАРАРО ИҚТИСОДИЙ СУДИНИНГ АЖРИМИ

Қарши шахри 2024 йил 18 июл

Қарши туманлараро иқтисодий суди, судя Ж.Ачиловнинг раислигида, суд мажлиси котиби А.Назаровнинг котиблигида, даъвогар «Indorama Agro" масъулияти чекланган жамиятининг жавобгар — «Салохиддин Менглиқулов» фермер хўжалигидан 68 764 176 сўм асосий қарз, 11 397 553 сўм банк ставкасини қоплаш миқдори, 6 876 417 сўм жарима ва суд харажатларини ундириш тўгрисидаги даъво аризаси бўйича ишни даъвогар вакиллари — С.Исомов (ишончнома асосида), жавобгар вакили - А.Менгликулов (раҳбар) иштирокида, очиқ суд мажлисида кўриб чиқиб, қуйидагиларни

аниклади:

«Іпdorama Agro" масъулияти чекланган жамияти (бундан буён матнда - даъвогар) Қарши туманлараро иқтисодий судига даъво аризаси билан мурожаат қилиб, «Салохиддин Менглиқулов» фермер хўжалиги (бундан буён матнда — жавобгар)дан 68 764 176 сўм асосий қарз, 11 397 553 сўм банк ставкасини қоплаш миқдори, 6 876 417 сўм жарима ва суд харажатларини ундиришни сўраган.

Суднинг ажрими билан низонинг предметига нисбатан мустақил талаблар билан арз қилмайдиган учинчи шахс сифатида Нишон туман қишлоқ хўжалиги бўлими ишга жалб қилинган.

Суд мажлисида иштирок этган даъвогар вакили даъво аризада келтирилган важларни қуллаб-қувватлаб, даъво аризасини каноатлантиришни суради.

Суд мажлисида иштирок этган жавобгар вакили «Салохиддин Менглиқулов» фермер хўжалиги тўловга қобилиятсиз деб топилганлигини маълум қилиб, даъво аризасини кўрмасдан қолдиришни сўради.

Белгиланган тартибда олдиндан хабардор қилинган бўлсада, туман қишлоқ хўжалиги бўлими суд мажлиси мухокамасида вакил иштирокини таъминламади.

Мазкур холатда суд Ўзбекистон Республикаси Иктисодий процессуал кодекси (кейинги ўринда - ИПК)нинг 170-моддасига асосан ишни келмаган тараф вакилининг иштирокисиз кўриб чикишни лозим топади.

Суд мажлисда иштирок этган шахсларнинг тушунтиришларини тинглаб, ишдаги мавжуд хужжатларни ўрганиб, уларга хукукий бахо бериб, куйидаги асосларга кўра, даъвогарнинг даъво аризасини кўрмасдан колдиришни, суд харажатларини даъвогар зиммасига колдиришни лозим топади.

Аниқланган ҳолатлар ва иш ҳужжатларига кўра Қарши туманлараро иқтисодий судининг 2023 йил 27 июндаги 4-1801-2302/4525-сонли ҳал қилув қарори билан «Салохиддин Менглиқулов» фермер ҳўжалиги тўловга қобилиятсиз деб топилган ва унга Ш.Холмуродов суд тугатиш бошқарувчиси этиб тайинланган. Мазкур низо қонунчилик талабига кўра қарздорнинг банкротлик тўғрисидаги иши доирасида кўрилиши лозим ҳисобланади. Мазкур низони судгача ҳал қилиш тартиби бўйича даъвогарни кредиторлар реестрига киритиш бўйича суд тугатиш бошқарувчисига мурожаат қилинмаган.

Узбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодекси (кейинги ўринда - ИПК)нинг 107-моддасини биринчи қисми 9-бандига кўра жавобгарга нисбатан

банкротлик тўғрисида иш қўзғатилган бўлса ва жавобгарга нисбатан тақдим этилган талаб қонунга кўра банкротлик тўғрисидаги иш доирасида кўрилиши лозим бўлса, суд даъво аризасини кўрмасдан қолдиради.

Ўзбекистон Республикаси Олий судининг 2019 йил 24 майдаги 13-сонли "Биринчи инстанция суди томонидан иктисодий процессуал конун нормаларини кўллашнинг айрим масалалари тўгрисида"ги Қарорининг 21-бандида даъво аризасини кўрмасдан колдириш низонинг мазмуни бўйича ҳал қилув қарори қабул қилмасдан туриб, суд муҳокамасини тамомлаш шаклларидан бири ҳисобланади. Даъво аризасини кўрмасдан қолдириш тўгрисида суд ажрим чиқаради ва у ИПКнинг 108-моддаси талабларига мувофик бўлиши керак.

Шу боис суд даъво аризасини кўрмасдан қолдиришни лозим топади. ИПКнинг 118-моддасига мувофик суд харажатлари ишда иштирок этувчи шахсларнинг қаноатлантирилган даъво талаблари микдорига мутаносиб равишда уларнинг зиммасига юклатилади.

"Давлат божи тўғрисида"ги Қонунга асосан иктисодий судларга бериладиган мулкий хусусиятга эга даъво аризаларидан даъво баҳосининг 2 фоизи микдорида, бирок базавий ҳисоблаш микдорининг 1 бараваридан кам бўлмаган микдорда давлат божи тўланиши, номулкий хусусиятга эга даъво аризаларидан эса базавий ҳисоблаш микдорининг ўн бараварида давлат божи тўланиши лозим.

Юқоридагиларга кўра, суд даъво аризасини кўрмасдан қолдиришни, почта харажатини ва давлат божини даъвогар зиммасида қолдиришни лозим топади.

Бинобарин, Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг 107 ва 195-196-моддаларини қўллаб, суд

ажрим килди:

«Indorama Agro" МЧЖнинг жавобгар — «Салохиддин Менгликулов» фермер хўжалигидан 68 764 176 сўм асосий қарз, 11 397 553 сўм банк ставкасини коплаш микдори ва 6 876 417 сўм жарима ундириш тўгрисидаги даъво аризаси кўрмасдан қолдирилсин.

Кредитор сифатида тугатиш бошқарувчисига мурожаат қилиш ҳуқуқи борлиги даъвогарга тушунтирилсин.

Ажрим нусхаси тарафларга юборилсин.

Мазкур ажрим устидан бир ойлик муддатда апелляция тартибида шикоят бериш (протест келтириш) мумкин.

Судья Ж.Ачилов

